

Slovenski Tednik.

Politični in gospodarski list za kmetsko ljudstvo.

Izhaja vsak petek.

List velja za celo leto 2 gld. 40 kr., za pol leta
1 gld. 20 kr. — Posamezni list velja 5 soldov.

Uredništvo in opravišтво lista je v „Národní tis-
karni“ v Tavčer-jevi hiši „Hotel Europa.“

G. naročnike,

kateri še niso poslali naročnine, prosimo, da to **precej** store. Prihodnji list pošljemo samo onim naročnikom, kateri so naročnino plačali.

Opravišтво „Slov. Tednika.“

Domače stvari.

Slovenskim volilcem na Notranjskem, Dolenjskem in v tržaški okolici!

Na podlogi volilnih shodov v Postojni, Raki in Rojani je slovenski centralni volilni odbor postavil kandidate gg. dr. **Razlaga, Pfeiferja** in **Nabergoja**. Pri volitvi 16. oktobra ste zvesti svojim sklepom volili te može za državne poslance in sijajno zmagali. Vsi Slovenci gledajo ponosno na Vas; slovenski centralni odbor pa si šteje v svojo dolžnost, Vam izreči srčno zahvalo, da ste možato in neustrašljivo stali 16. oktobra za naše kandidate in tako slavno prosvetili pred svetom slovensko ime. Slava Vam!

Slovenski centralni volilni odbor.

— (Pri volitvah državnih poslancev) na Slovenskem Štajerskem so izvoljeni v Celji in Brežicah g. dr. **Vošnjak**, v Ptuji g. Miha **Herman**, v Mariboru nemškutarski Seidl, g. Pajk je dobil dosti glasov, vendar za zdaj še Slovenci v tem okraji niso prišli do večine. Delajmo, da bode pri prihodnji volitvi tudi v tem okraji zmagal Slovenec.

— (Iz Ljubljane) se „Soči“ piše: „G. Treuenstein, glavni ravnatelj banke „Slovenije“, je te dni izdelal obširno spome-

nico o jako žalostnem bankinem stanju ter jo izročil podpredsedniku, dr. Costi. Gosp. Treuenstein pravi v svojem poročilu, da od vsega vplačanega denarja (340.000 gl.!) je denes še 42.000 gld. v blagajnici; nasvetava tedaj mnogo prenaredeb. Če se te ne sprejmo in ne izvrše, po tem . . .

— (G. Janez Toman), trgovec v Trstu je daroval 50 goldinarjev za juho bolnikom na koleri v Kamni gorici na Gorenjskem.

— (Nova telegrafna štacija) se je 19. t. m. odprla v Kostanjevci (Landstrass) na Dolenjskem.

— (Ukradeno.) Iz Logatec se nam piše, da je bil tam v noči od 20. do 21. tega meseca vozniku Mihju Jerini z voza, kateri je pred hišo stal in je bil z živim srebrom náložen, en sodček živega srebra ukraden, ki je tehtal črez 1 cent. Tatú še nemamo.

— (Samomor). Konjederčev Tone z Rupe nad Kranjem je bil jako velik in močan človek, pa divjega obnašanja. Vedno je bil v bojih; kjer so se fantje v kranjski okolici stekli, je bil on mej njimi. Zadnji čas sém se je pa v nekega dekleta močno zaljubil, pa ona ga nij marala, nego imela je rada nekoga drugega. To je konjederčevega Toneta hudo v srce peklo. Prihajal je od dne do dne otožnejši. V nedeljo večer pa vzame puško ter jo nabaše. Ko ga domači vprašajo, kam gre, se jim odreže: „Ustrelil se bom!“ Se ve, da mu nihče nij verjel. Tone odide iz hiše in nekoliko minut pozneje domači zaslišijo, da puška počí.

Hitro skočijo iz hiše, a Toneta nikjer ne mogó dobiti. Stoprv drugi dan so ga našli mrtvega ob cesti. Prestrelil si je sam glavo iz obupa, v katerega ga je pripravila nesrečna ljubezen.

— (Kolera na Dolenjskem.) Iz Črnomlja se „Tagbl.“ piše, da je tam 16 ljudi na kolero zbolelo, in kacic 5 umrlo. V celem okraji je umrlo kacic 70 oseb.

— (Kolera) razsaja v Begunjah in v Cerknici na Notranjskem. Umrlo je te dni 17 ljudi v 36 urah.

— (Nesreča.) V Solnicah pri Mariboru je neka gospa Porta storila strašno smrt. Ona se pelje po končani trgatvi od vinograda in sedi na vozu med dvema sodama, ki sta z moštom bila napolnjena. Konji se preplašijo, voz se zvrne in nesrečnici pade sod na prsi, da precej mrtva obleži.

— (Požar.) V Gaberjih pri Celji je 12. okt. zvečer pogorela pristava Dimečeva. Konj je bil rešen iz že plamtečega hleva; a neki berač, ki je na parni spal, našel je svojo smrt v ognji.

Politični razgled.

Notranje dežele. — **Volitve na Štajerskem** so v kmetskih okrajih izpale v večini „konservativni“ ali klerikalni stranki na korist. Voljeni so klerikalci ali pravničarji: Reiner (102 glasova proti 94 ustavovernim), Bärnfeind (157 proti 112), baron Gudenus (221 proti 63), Weinhandl (136 proti 69), Karlon (178 proti 50), Herman. Poleg tega je v graški okolici zmagal ces. namestnik Kūbek s samo 125 glasi proti 123, ki jih je imel vodja klerikalcev, knez Lichtenstein, ki je torej padel. Sicer je samo še en ustavoverec zmagal, námreč mariborski Seidl proti Pajku s 163 glasi proti 134. Poleg teh vseh je voljen slovenski narodno-liberalce naš, dr. Vošnjak. Izmed 9 na Štajerskem izvoljenih 20. okt. imajo torej ustavoverci samo dva.

Ustavoverna „N. fr. Pr.“ od 21. t. m. pravi, da so na Štajerskem v kmetskih občinah ustavoverci zato propali, ker so klerikalci in Slovenci brezvestno uporabili

financijelno krizo ter jo z ustavoverci v zvezo spravili. — Bečki list pač nema nobenega pojma o agitaciji na deželi, če misli, da samo to je odločilo.

Na **Češkem** so volila mesta 32 poslancev. Čehi so postavili kandidate na 17 mestih, 16 je izvoljenih, v Pragi pa je na Mali strani, katera mrgoli od uradnikov, češki kandidat propal.

Na **Moravskem** so volile kmetske občine 11 poslancev, med katerimi je 7 čeških.

Hud volilni boj je bil v mestnih skupinah na **Nižje-Avstrijskem**. Tukaj so se merili mladi s starimi in kakor kaže izid, so mladi na mnogih krajih zmagali; zlasti v dunajskih predmestjih so sami mladi izvoljeni. Tudi na **Gornje-Avstrijskem** so izvoljeni v mestih trije ustavoverni kandidati.

Na **Gališkem** so Rusini v 13 okrajih zmagali, Poljaki pa v 14. Poljski časopisi očitajo poljskim volilnim odborom, da so premlačno delali, ter so v strahu, da ne bi tudi v mestih na nekaterih krajih zmagali Rusini združeni z Židovi.

Vsled razvojničenja **hervatske** gránice se je povišalo število poslancev za deželni zbor v belovarski županiji za deset poslancev; županija Belovar dobi osem, mesta Belovar in Ivanič vsako po enega poslanca.

Vnanje države. — **Turški** sultan je zapovedal, da se imajo vsa mošejska posestva, kar jih je v njegovem sultanatu, sekularizirati; gruntni davek pa se ima odpraviti, ker ovira poljedelstvo, kupčijstvo in obrtnijo. Tobakova režija se raztegne čez vse cesarstvo, rudokopi in šume se bodo javno licitirale. Davki za kolke in vregistvanja se bodo pobirali po celem cesarstvu, visoke plače se bodo znižale. Izvoljena komisija pod predsedništvom velikega vezirja bo budget v ravnotežje spravila.

Pruskemu cesarju, ki je zdaj na Dunaji, je avstrijski cesar pri obedu napil kot „prijatlu in bratu“. Pruski cesar je odgovarjaje zatrjeval, da je prijazen sprejem tu poroštvo mirú Evrope in blagosti narodov.

Gospodarske stvari.

O krtu.

Večkrat se je že pisalo, da so krti škodljiva žival, ker zemljo razrivajo, da so večasi travniki ali vrti polni krtin. Pred kakim petnajstimi leti in še pozneje so hodili po kmetih tako imenovani krtarji ki so za majhen denar krte lovili. Pred nekaj časom so se pa nekateri možje začeli strašno za krte potegovati, češ, da so koristni, ker iščejo pod zemljo červov, kateri bi sicer vse korenine pogrizli. Mi sicer ne vemo, kaj je bolj škodljivo, ali črvi ali krti; a rekli bi kmalu, da so krti, saj sitni so bolj. Mi vemo, da so celi travniki, na katerih nij nobene krtine, toraj tudi nobenega krta ne. A trava je zato ravno tako lepa, in nikdar še nijsmo videli, da bi bili črvi travo izpodjedli, ker črvi iščejo le bolj mesnatih korenin, korenine od trave pa so take, kakor nitke. Krtovih kopic je pa večjih toliko, da se ne dá kositi. — Najnovejši čas so tedaj zopet gospodarji spredvideli, da krt več škoduje, nego koristi. Zato so ga začeli zopet preganjati, in sicer tako-le: Namočijo se majhna cunjá v kamnenem olju ali petroleju, in se dene v krtovo lukno, katerá se potlej s kako čepinjo pokrije in z zemljo zámeče. Smrad petroleja se razširi po vsem krtovem stanovanji, in krta prežene.

Razne stvari.

* (Bojevalna cerkev). Skupno število rimsko-katoliških duhovnikov znaša tristo dva in dvajset tisuč; na evropskih 603 škofij jih pride dvesto šestdeset tisuč. V Evropi je 147 milijonov katoličanov, v Ameriki 42, v Aziji 3, v Afriki 5, v Avstraliji 4 milijone katoličanov.

* (Pomanjkanje duhovnov) je kakor pri nas tudi na Bavarskem. Škofje prosijo za to pri vladi vse sorte pomočkov. Ali vse ne bo nič pomagalo. Dokler bodo nekateri duhovni tako divje in nekrščansko politično rogovilili, ljudi hujskali in ob volitvah lagali — se bo vsak nespačen mladenič sramoval, v ta stan stopiti. Za to naj škofje in drugi spoznajo, da je vir pomanjkanja duhovnov v breztakti in brezskrajni agitaciji nekkih duhovnov iskati. Te naj brzdaajo, pa bo vse dobro.

* (Dobrohoteč tat.) Te dni je dobil neki gospod v Melniku na Češkem pismo sledečega obsežka: „Milostljivi gospod! Da Vam ne bo treba zastoj na svojo zlato uro gledati, naznanjam Vam, da sem Vam jo ukradel, in ostanem v vsi časti Vam udani N.“ Podpisa je manjkalo. Gospod potiplje za uro, pa je res nij več imel.

* (Potujoče miši.) so na Ogerskem v temeškem in torontalskem komitatu povsod veliko škode napravile. Šle so v neštivilni množini čez polja, posebno čez koruzna, in so vse v puščo spremenile. Ta grdoba pregloda najbolj debela koruzna stebela, da se podero, da morejo miši zrnje pojesti. Če so že site, turščico izluščijo in jo spravljajo v podzemeljske prostore, ki so toliki, kakor sod, ki štiri vedra drži. Ako se tak prostor razkoplje, se dobi notri več mernikov žita.

* (20 gold. steklenica vina.) Iz knez Meternihove kleti na gradu Johannenberg se je te dni prodal „najlepši“ sod vina od l. 1861. Kupil ga je konzul Bauer iz Moskve. Bilo ga je 1400 flaš, za katere je dal vsega skupaj 28.000 goldinarjev.

* (Ivan II.) kralj v Abisiniji, se neče nič prav krščansko vesti, akoravno je kristijan. Hrabremu prestolnemu pretendentu je dal ušesa s kolodijem (Schiesbaumwolle) nātlačiti, kateri je zapalil, da se mu je glava v tisoč koscev razletela. Sedemindvajsetim upornikom je posekal desne roke in leve noge in jih razmetal divjim zverinam v živež.

* (Krvavo pobalinstvo.) Dva brata na gimnaziji v Tripolici na Grškem sta pred nekaterimi dnevi gimnazijskega vodjo na javnem trgu z noži umorila, ker jih zato nij pustil k preskušnji, ker sta se celo leto okolo potepala. Morilca sta bežala v svoje stanovanje, in so ju vojaki, ki so šli po-nju, komaj branili proti razdraženosti ljudstva.

* (Pojasnenje.) Napoleon III. je svojega bratranca princa Napoleona dobro poznal, kar kaže sledeča prigodba. Ko je bil princ Lulu, Napoleona III. sin, komaj šest let star, vpraša očeta, kakovšen razloček je med nezgodo in med nesrečo? Cesar odgovori: „Ko bi tvoj strije v reko Seine pal, bi bila to nezgoda; ko bi ga pa kdo ven potegnil, to bi bila nesreča.“

* (Čuden prizor.) 10. t. m. sta stála pred sodnijo v Dublinu dva moža, ki ju je neka ženska tožila. Ellen Cennor je pravila sodnikom, da je preteklo noč videla, ko sta zatoženca nekega gospoda nagovorila, in šla potem za kanalom za njim; da je ona kmalu slišala kakor bi nekdo v vodo pal, da je

potem ona zatoženca zmerjala, zakaj sta doprinesla tak umor, in da je bila od njiju tepepena. Več policistov jo izreklo, da so pol dne preiskavali kanal, da pa niso ničesa našli. Vse v sodnijski dvorani je mislilo, da se je zgodil strašen umor, in sodniki so uže mislili oba zatoženca pred porotnike postaviti, a naenkrat se zasliši glas: „Umorjeni je prišel.“ Babjeverci so mislili, da je njegov duh prišel nazaj. Toda gospod Robb, Anglež, stopi pred sodnike, ter izpove, da je on zatožena dva gospoda na napovedanem kraji ob povedanej uri prosil naj mu pokažeta pot proti nekej gostilnici, kjer je stanoval, in da sta mu zatoženca prav prijazno izpolnila prošnjo. Povedal je, da bila tožilka blizu zraven, da je prosila za denar in je tudi nekaj dobila. Zatoženca so izpustili, tožilko pa so zaradi krive prisega pred porotnike postavili.

Tržna poročila.

Iz Dunaja 21. okt. Kupovalci nemajo nič veselje, pšenica se nij ne ponujala ne kupovala. Rež, srednja, gališka je bila po 5 gld. 47 kr., boljša po 5 gld. 65 kr. Po ječmenu se je še precej popraševalo, in se je pri stari ceni obdržal. Oves je imel iz početka dober trg, pozneje mlačen, proti koncu tedna zopet boljši. Detelja je bila cent po 29 gl. 80 kr.

Iz Pešte 18. okt. Ker je Donava zelo plitva, je uvažanje od tod slabo, po železnici se več pripelje. Toda mirnemu držanju pretekli teden nij to uzrok, ampak kupci, ki niso hoteli zahtevanih cen privoliti. Pšenica je pri obratu kakih 150000 centov zgubila po 10—15 kr. proti onemu tednu. Bila je po 7 gl 42—47 kr. Rež je imela slab trg, in je je tudi malo bilo. Prodalo se je je komaj 10000 vaganov po 5—10 kr. ceneje od onega tedna. Tudi ječmen je imel slab trg, in cena mu je pri obratu 25000 vaganov za 10—15 kr. poskočila. Stara koruza je zarad obilice nove, prav lepe za 10—15 kr. pala. Obrat 15000 vaganov 3 gl. 75—90 kr. Špeh po 30—36 gl. Cene sočivja nespremenjene.

Tržne cene.

V Ljubljani 22. oktobra 1873.

Pšenica 7 gl. — kr.; — rež 4 gl. 50 kr.; — ječmen 4 gld. — kr.; — oves 1 gl. 80 kr.; — ajda

4 gl. — kr.; — prosó 3 gl. 90 kr.; — koruza 4 gl. 40 kr.; — krompir 1 gl. 90 kr.; — fižol 6 gl. 50 kr.; — masla funt — gl. 54 kr.; — mast — gl. 38 kr.; — špeh frišen — gl. 35 kr.; — špeh povojen — gl. 42 kr.; — jajce po 2¹/₂ kr.; — mleka bokal 10 kr.; — govedine funt 26 kr.; — teletine funt 34 kr.; — svinjsko meso, funt 30 kr.; — sena cent — gl. 95 kr.; — slame cent — gl. 70 kr.; — drva trda 7 gld. 50 kr.; — mehka 5 gl. 30 kr.

Loterijne srečke:

Na Dunaji 18. okt.: 81. 69. 63. 78. 27.

Na Gradci 18. okt.: 18. 82. 7. 40. 52.

En sreberni goldinar velja 1 gold. 6 kr. v bankovcih.

Javna zahvala.

Za obilno udeležitev sprevoda predrage moje sopruge

Ane Gustin, rojene Navratil,

katerá se je 20. oktobra 1873 o pol petih vjuro v boljše življenje preselila, kakor tudi za izkazano prijazno sočutje, izrekam najtoplejšo zahvalo.

Ob enem naznanjam sorodnikom, prijateljem in znancem, da bodo v ponedeljek 27. t. m. ob 9. predpoludne pri treh farah zadušne maše.

Metlika, 22. oktobra 1873.

(10)

Franc Gustin.

Razglas.

Od občinskega urada v Gornjemgradu na Štajerskem se daje na znanje, da je bil živinski sejm v Gornjemgradu dne 9. septembra na 28. oktobra, to je, na sv. Šimona dan vsakega leta z dovoljenjem c. k. namestnika v Gradcu dne 22. septembra 1872, števil. 11.941 preložen.

Prvi živinski sejm bode tedaj že letos na sv. Šimona dan, pri koji priložnosti bo tudi razstava goveje živine gornjegraškega okraja, in razdelitev premij na živinorejce domačega okraja.

Občinski ured v Gornjemgradu

dne 6. oktobra 1873.

8—3

Župan:

J. Mächtig.